

Kviteseid kommune

ENDRING I SKULESTRUKTUR I KVITeseID KOMMUNE

Høringsnotat

Innhald

Føremål.....	1
Situasjonen ved Brunkeberg oppvekstsenter i dag.....	2
Talmateriale.....	3
Elevtalsutvikling.....	3
Pedagogisk perspektiv.....	4
Fagfornyinga, endringar og konsekvensar	4
Fagfornyinga og den nye læreplanen, Kunnskapsløftet 2020 (LK20).....	4
Profesjonelle læringsfellesskap	5
Kompetanseomgrepet i skulen	5
Økonomisk perspektiv.....	5
Den økonomisk situasjon i Kviteseid kommune.....	5
Kostnadsdrivarar i skulen	7
Elevtimar.....	7
Elevtimar knytt til enkeltvedtak	7
Skuleskyss.....	8
Alternativkostnad	8
Samfunnsperspektiv.....	8
Lokalsamfunnet	8
Etterbruk av bygningar ved ei eventuell skulenedlegging	9
Brunkeberg oppvekstsenter avdeling skule	9
Etterbruk.....	10
Vurdering av barnets beste	10

Føremål

I økonomiplan vedtatt 09.12.21 ligg det inne ei innsparing frå 2023 på 1 050 000,- med heilårsverknad frå 2024 på 2 500 000,- ved å legge ned skulen ved Brunkeberg oppvekstsenter. Skulenedlegging er ein prosess som krev tid og involverte partar skal høyrast. Kommunedirektøren meiner derfor saka om eventuell endring i skulestrukturen bør vera politisk handsama før budsjettet for 2023 skal vedtakast. Det er vedtatt følgjande framdriftsplan for arbeidet.

Kommunedirektøren utarbeider høyringsnotat og legg dette ut på høyring	Innan 15. mars
Folkemøte i Brunkeberg	I løpet av april
Frist for høyringsinnspel	15. mai

Kommunedirektøren utarbeider kunnskapsgrunnlag som inkluderer alle høyringsinnspela	Innan 15. september
Saka blir lagt fram for handsaming i Formannskapet	22. september
Saka blir lagt fram for handsaming i Kommunestyret	6. oktober

Opplæringslovas § 8-1 har krav om kva skule elevane skal gå på:

Grunnskoleelevane har rett til å gå på den skolen som ligg nærast eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til. Kommunen kan gi forskrifter om kva for skule dei ulike områda i kommunen soknar til [...].

Verken opplæringslova eller andre lovsett regulerer når det er lovleg å legge ned ein skule. Det er innanfor den kommunale handlefridomen.

Høyringsnotatet er eit fagleg grunnlag. Det omfattar ikkje politiske synspunkt eller berørte partar sine interesser. Sistnemnte kjem fram i høyringsprosessen, og blir lagt fram for politikarane i saka. Dei politiske interessene vil bli ein del av debatten i kommunestyret når saka skal avgjerast. I alle politiske saker er det eit krav at dei skal opplysast så godt som mogleg. Føremålet med prosessen er at det faglege grunnlaget saman med innspela som kjem i høyringsrunden, skal gje politikarane eit så godt grunnlag som mogleg til å drøfte og fatte eit vedtak i saka.

Situasjonen ved Brunkeberg oppvekstsenter i dag

Skuleåret 2021-22 er det 20 elevar ved Brunkeberg oppvekstsenter. Det er ni førskulebarn i barnehagen ved oppvekstsenteret som skal starte på skulen hausten 2022. Det er åtte elevar i 4. klasse som tek til på Kviteseid skule, slik at elevtalet skuleåret 2022 – 2023 ved skulen i Brunkeberg ligg an til å bli 21. Barnehageåret 2022 - 2023 er det åtte førskulebarn i barnehagen ved oppvekstsenteret, og fem av desse soknar til Kviteseid skule sin skulekrets.

Det er pågang av barn som ynskjer barnehageplass i Kviteseid og Brunkeberg. Det er komande barnehageår lagt opp til ei mellombels avdeling i kjellaren til barnehagen ved Brunkeberg oppvekstsenter. Her skal førskulebarna ha si avdeling (åtte barn). Lokalet er ikkje eigna til fullverdig barnehagedrift jmf. forskrift om miljøretta helsevern i skole og barnehage mv. Mellom anna er dei sanitære forholda ikkje tilfredsstillande, det manglar stelle- og kvilerom for mindre barn, det og golvkaldt og tilgjengeleg areal for leike- og opphaldsrom er ikkje stort nok for ei full avdeling. Kjellaren har heller ikkje ventilasjon. Det vil seie at å finne ei betre løysing for permanent barnehagedrift er naudsynt. Ved å legge ned skulen ved Brunkeberg oppvekstsenter, vil ein kunne nytte skulelokale til å utvide barnehagekapasiteten med opp til to avdelingar.

Barnehageopptaket i Kviteseid kommune følgjer nærbarnehageprinsippet. I vedtektene til Kviteseid

barnehage står det at nærbarnehageprinsippet er oppfylt dersom ein bur innanfor skulekretsen til Kviteseid skule, og får tilbod om barnehageplass i Brunkeberg. Ein større barnehage i Brunkeberg vil derfor kunne løyse utfordringa med barnehagekapasiteten i områda.

Skulen ved Brunkeberg oppvekstsenter har god kvalitet. Det er dyktige og engasjerte tilsette ved skulen. Men seinare år har det likevel vore noko krevjande å skape kontinuitet blant dei tilsette. Ein av årsakene til dette er at tilgangen på lærarar med kompetanse på 1.-4. trinn er låg. Får ein ikkje søkjarar med rett kompetanse, er det ikkje høve til å gje fast tilsetjing. Samstundes er det svært viktig med rett kompetanse til å undervise i begynneropplæringa og uheldig når vi ikkje har nok lærarar med denne kompetansen. Dersom elevtalet ved skulen går ned og/eller økonomien i kommunen held seg trong, vil det også bli færre tilsette. Det gjer situasjonen meir sårbar og kravet til rett kompetanse ennå viktigare.

Talmateriale

Elevtalsutvikling

Skulestruktur er ikkje statisk, men endrar seg i tråd med samfunnsutviklinga. Frå 1947 og fram til i dag har det gått frå 23 til to skular i Kviteseid kommune. Tilsvarende endringar har mange andre kommunar også opplevd. Siste skulenedlegging i kommunen var i 2020, då Straumsnes oppvekstsenter blei lagt ned. Sentralisering, befolkningsnedgang i distrikta, samt auka krav til opplæringa og innhaldet i skulen er nokre av årsakene til den nasjonale utviklinga.

Elevtalet i Kviteseid kommune har endra seg frå 352 elevar i år 2000 til 216 elevar inneverande skuleår. Elevtalsutviklinga verkar negativt inn på kommunen sitt inntektsgrunnlag i rammeoverføringane frå staten, sidan rammeoverføringa er knytt til talet på innbyggjarar og alder.

Tabellen syner elevtalsutvikling frå 2015 - 2021.

	Kviteseid	Brunkeberg	Straumsnes	Total
2015 - 2016	198	22	13*	243
2016 - 2017	197	23	15	235
2017 -2018	191	27	12	230
2018 - 2019	178	31	9	218
2019 - 2020	188	31	9	228
2020-2021	190	28	0	218
2021-2022	196	20	0	216

*Bare 1.-4. trinn. Skulen hadde også elevar på mellomtrinnet, 5.-7. trinn, dette året.

Kjelde: GSI

Oversikt over barn i Kviteseid kommune

Fødselsår	Barn i Kviteseid kommune totalt	Tal på barn som soknar til Brunkeberg oppvekstsenter
2016	25	6
2017	16	4
2018	26	2
2019	12	3
2020	22	7
2021	21	2

Pedagogisk perspektiv

Fagfornyninga, endringar og konsekvensar

Fagfornyninga og den nye læreplanen, Kunnskapsløftet 2020 (LK20)

Med fagfornyninga blei innhaldet i faga nytt og kritisk tenking og refleksjon blei ein større og viktigare del av kva elevane skal lære. Det elevane lærer skal vera relevant. Ein ser at samfunn og arbeidsliv endrar seg med omsyn til teknologi, kunnskap og utfordringar. Vi treng barn og unge som lærer å bli reflekterte, kritiske, utforskande og kreative. Elevane skal få meir rom for djupnelæring. Ein såg at mange læreplanar i fag hadde vore for omfattande, og i LK20 er det tydelegare prioriteringar.

Fagfornyninga har følgjande sentrale element:

Ny overordna del for læreplanverket. «Verdiar og prinsipp for grunnopplæringa»

Prioritering av tre tverrfaglege tema:

-Demokrati og medborgarskap

-Berekraftig utvikling

-Folkehelse og livsmeistring

Ny læreplanstruktur som m.a. inneheld kjerneelement i faga

Nytt kompetanseomgrep

Fokus på djupnelæring

Grunnopplæringa skal bygge på verdigrunnlaget slik det er skildra i «Overordna del» til læreplanen.

Her les vi mellom anna om identitet og mangfald, engasjement, skaparglede og utforskartrøng.

Verdiane og «Overordna del» skal vera aktivt i bruk i skulen og prege all pedagogisk praksis gjennom heile skuleløpet. Skulen skal både danne og utdanne. Det tyder at elevane skal gjennom skulen utvikle seg både fagleg og sosialt, og skulen skal ha fokus på å utvikle heile mennesket.

Profesjonelle læringsfellesskap

Skulen skal vera eit profesjonsfellesskap les vi i «Overordna del». Det tyder at lærarane og andre tilsette skal løyse utfordringane i skulekvardagen i fellesskap. Dei skal saman reflektere, drøfte og utvikle praksisen i skulen. Læring skjer i samspel med omgjevnadane og kulturen ein er den del av. Lærarane si profesjonelle utvikling handlar om tre ting; korleis dei lærer, korleis dei lærer seg å lære og korleis dei tar det dei har lært i bruk i kvardagen i klasserommet og endrar praksis. Dette betyr at dersom vi ynskjer at eit lærarkollegium skal utvikle seg profesjonsfaglig, må det leggjast til rette for refleksjon saman i eit kollegium. Dersom økonomi og elevtal fører til at det ved skulen blir svært få tilsette (t.d. 200% stilling til saman) vil ein i stor grad miste eit slikt profesjonsfagleg fellesskap i kvardagen.

Kompetanseomgrepet i skulen

I «Overordna del» blir omgrepet kompetanse forklara slik:

«Kompetanse er å tilegne seg og anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner.»

Definisjonen tek for seg både kunnskap og ferdigheit. Kunnskap handlar om å kjenne til og forstå fakta, omgrep, teoriar, idear og samanhengar. Ferdigheit handlar m.a. om evne til å forstå, evne til refleksjon, kritisk tenking, samarbeid, kreativitet og kommunikasjon. Dette skal elevane bruke til å mestre utfordringar og løyse oppgåver både i kjente og ukjente situasjonar. Desse ferdigheitene utviklast i stor grad i samspel med andre. Dersom elevgruppa blir for liten, dess meir sårbart og tilfeldig er det om kvar elev får høve til å utvikle sitt potensial.

Læreplanen har ikkje kunnskapsmål, men kompetansemål. Det tyder at læreplanen ikkje er ei sjekklister over kva elevane skal kunne (kunnskapsmål), men definerer kva slags kompetanse elevane skal utvikle. Medan eit kunnskapsmål er noko ein blir ferdig med å lære seg, vil ein alltid kunne utvide og jobbe vidare med eit kompetansemål. Eit kunnskapsmål kan ein sjå for seg å jobbe med aleine, medan kompetanse utviklar ein i samspel med andre. Då treng ein eit visst elevgrunnlag å spele på.

Økonomisk perspektiv

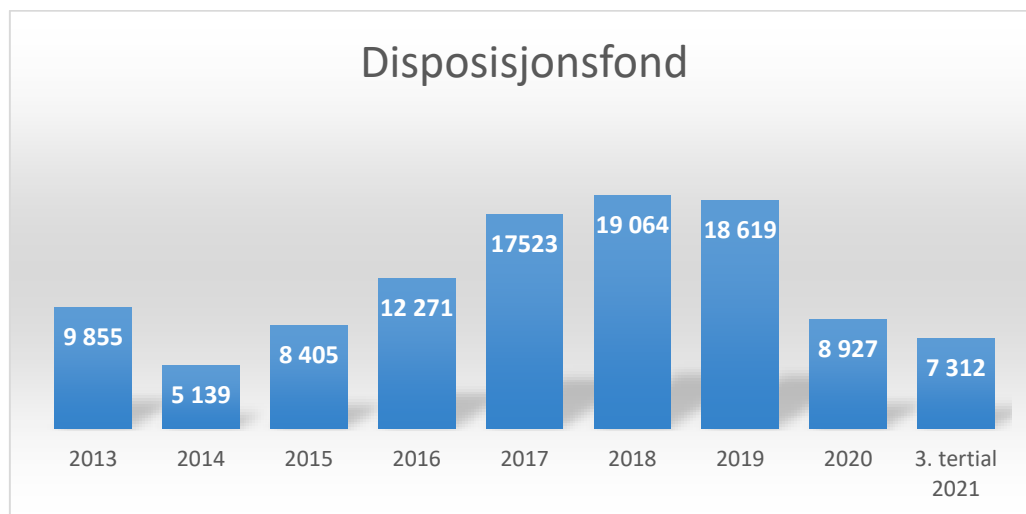
Den økonomisk situasjon i Kviteseid kommune

Kviteseid kommune sin økonomi har hatt ei bølgeform sidan tidleg på 2000 talet. Frå å vere ROBEK-kommune, til å ha ei ryddig og god økonomi rundt 2010, før ein igjen gjekk mot vanskelege tider i 2013/2014.

Det vart fram mot 2019 bygd opp ein buffer gjennom avsetning av overskot til disposisjonsfond.

I 2019 og 2020 var meirforbruket i kommunen betydeleg. Eit for høgt driftsnivå desse åra førte til at bufferen vart omlag halvert.

Disposisjonsfond 2013 - 3. tertial 2021:

Kviteseid kommune får sine inntekter i hovudsak gjennom skatt og rammeoverføringar.

Rammeoverføringane vert også omtalt som dei frie inntektene til kommunen.

Rammeoverføringane er staten sin styring av den kommunale pengebruken. I rammeoverføringane ligg styringssignala på korleis staten forventar at kommunane skal bruke pengar på dei lovpålagte oppgåve kommunen har, men det ligg også føringar for korleis staten ønskjer at kommunen skal styrke enkeltoppgåver som er politisk prioritert.

Den største posten i rammetilskotet frå staten er innbyggartilskotet, fyrst får kommunane eit beløp per innbyggjar (kr 26 133,- i 2022) så blir dette beløpet korrigert for berekna utgiftsbehov i forhold til resten av landet. I denne berekninga er det 24 kriterium. Åtte av desse er alderskriterium.

Aldersgruppa 6-15 år er den aldersgruppa som vert vektta høgast. Har vi færre innbyggjarar i denne aldersgruppa i høve til resten av landet, vert inntektene korrigert ned i høve til vektinga. Kviteseid har i fleire år hatt færre innbyggjarar i denne aldersgruppa i høve til resten av landet, og dermed også fått redusert utgiftsbehov i denne aldersgruppa.

Støre-regjeringa har lagt inn eit tilskot til kommunane på kr 500 000,- per grunnskule ein kommune har. Det vil seie at ved ei nedlegging av Brunkeberg skule vil kommunen tape kr 500 000,- i frie inntekter. Denne reduksjonen er med i kommunestyrets vedtekne innsparing i økonomiplanen.

I budsjettet for 2021 var drift ved Brunkeberg skule (heile kalenderåret) kalkulert til 3 millionar.

Kostnadsdrivarar i skulen

Elevtimar

Talet på klasser vil vera vesentleg når ein skal vurdere kostnadsbehovet i skulen. Ei ekstra klasse gir direkte eit behov for ressursar tilsvarande minimum eit årsverk. Det vil seie at dersom ei samanslåing av skular fører til klassesdeling eller auka ressursbruk som følgje av lærarnorma, vil eventuelle innsparingar vera mindre.

Skulen har sidan 2017 hatt ei nasjonal lærarnorm, nedfelt i [forskrift](#). Frå august 2019 blei norma skjerpaa til å vera 15 elevar pr. lærar på 1.- 4. trinn og 20 elevar per lærar på 5. - 10. trinn. Timar knytt til enkeltvedtak, slik som særskilt norskopplæring og spesialundervisning, kjem i tillegg til kravet til lærartettleik. Det er verdt å merke seg at kravet er på skulenivå. Det vil seie at dette ikkje er eit krav til storleik på klasser. Det er heller ikkje eit krav til kor mange elevar det skal vere pr. lærar pr. time. Kravet til lærartettleik gjev rom for å ha fleksibilitet i det pedagogiske opplegget. Til dømes kan lærarressursar brukast til intensiv lese- og skriveopplæring for elevar som har behov for det i ein periode.

Elevtimar knytt til enkeltvedtak

Ein kostnadsdrivar i skulen er omfanget av timar knytt til enkeltvedtak. I hovudsak vil dette vera timar knytt til spesialundervisning, men det vil også inkluderer timar knytt til særskilt norskopplæring eller ressursar til trygt og godt skulemiljø. Særskilt norskopplæring er ikkje berre ein rett for barn som kjem som flyktingar, men gjeld uavhengig av korleis ein har kome til Noreg. Det kan t.d. vera arbeidsinnvandring eller ved å gifte seg i Noreg. Det vil seie at vi har ikkje kontroll over utgiftene til særskilt norskopplæring, sjølv om Kviteseid kommune for tida ikkje tek i mot flyktingar. Med situasjonen i Ukraina kan dette endre seg.

Elevane har også rett til eit trygt og godt skulemiljø. Det vil seie at eventuelle ekstra ressursar knytt til å gjenopprette eit trygt og godt skulemiljø for elevar som i periodar ikkje har det, er heller ikkje mogleg å fråvike.

Det er betre å fremme og førebygge enn å reparere. Å reparere ved at elevar får rettane sine aktivert ved hjelp av enkelttimar gjev mindre pedagogisk fleksibilitet, og fører til «pukkel-kostnader». Det vil seie at kostnadene på eit område brått skyt i veret og som ein konsekvens ofte ligg utanfor budsjettramma. Ved å samle elevane i kommunen på Kviteseid skule, vil ein kunne nytte ressursane meir fleksibelt og ha større moglegheit til å kunne redusere den totale ressursramma. Vi veit at mangel på tidleg innsats, gjev eit auka behov for spesialundervisning. Dette gjev igjen auka behov for lærartimar og auka kostnader. Slik sett blir mangel på ressursar til tidleg innsats ein vond sirkel i skulen som ein bør unngå.

Skuleskyss

Driftsutgifter til skyss vil vere ein meirkostnad ved ei nedlegging av skulen i Brunkeberg. Men med få elevar og kort avstand frå Brunkeberg til Kviteseid skule vil denne meirkostnaden bli marginal.

Reisevegen frå Brunkeberg oppvekstsenter til Kviteseid skule vil legge til ca. 8-10 minuttar ekstra reiseveg med buss.

Det er Vestfold og Telemark fylkeskommune som har ansvar for skuleskyss. Kviteseid kommune sitt ansvar er å søke fylkeskommunen om skuleskyss for alle med rett til det. Skuleskyss for elevane som har rett til de, er ein individuell rett. Det vil seie at den er knytt til kvar einiskild elev, i motsetnad til ei gruppe elevar som t.d. bur i same grend. At det er ein rett gjev også høve til å klage på tilbodet ein får, dersom ein meiner det ikkje er godt nok samanlikna med forventa standard.

Alternativkostnad

I kommuneøkonomien er det ofte knapp tilgang på ressursar til å gje dei tenestene ein skal og ynskjer. Til dømes er det mange pålagte tenester for kommunen innanfor helse-, omsorg- og skulesektoren. I tillegg ynskjer kanskje kommunen å gje tenester innanfor t.d. kultur og/eller friviljugheit. Denne situasjonen gjeld også for Kviteseid kommune. Dersom kommunen brukar ein ressurs til å produsere eit gode, t.d. oppretthalde ein grendeskule, går ein samstundes glipp av andre goder ein kunne bruka den same ressursen til. Alternativkostanden er verdien av det godet som har høgast verdi, men ikkje blei vald. Det kan derfor kaste lys over ei sak dersom ein reflektere over kva anna ressursane kunne vore brukt til.

Dersom ein ser på alternativ bruk av ressursane innafør same område, vil det vera ein fordel for skulen å kunne nytte ressursane friare enn ved å oppretthalde 1.- 4. trinn ved Brunkeberg oppvekstsenter. Ressursar til førebygging og tidleg innsats er avgjerande for å kunne unngå ubudsjetterte kostnader på eit seinare tidspunkt.

Den overordna målsettinga til Kviteseid kommune er å auke innbyggjartalet. Kvalitet i skulen er ofte ein viktig faktor for familiar som er på flyttefot. Frå eit pedagogisk perspektiv vil det vera ein fordel å bruke ressursane til å bygge opp ein sentralskule for å oppnå høgast mogleg kvalitet.

Samfunnsperspektiv

Lokalsamfunnet

Vurderingane i dette avsnittet er generelle og gjeld ikkje Brunkeberg spesielt. Hensikta er å kaste lys over perspektiv ved ein grendeskule for både høyringsinstansane og politikarar, slik at desse også kan vurderast opp mot ei endeleg avgjer.

Skulen opplevast ofte som eit sentralt samlingspunkt for eit lokalsamfunn. Den representerer framtida og blir ofte oppfatta som eit symbol på eit livskraftig lokalsamfunn. Dette gjer at skulenedlegging er eit tema prega av mange kjensler. Mange av innbyggjarane vil vera i familie med barn som går på skulen, og skulen får ei viktig rolle som ein del av årshjulet ved markeringar slik som jol og 17. mai. Familiar blir kjent med kvarandre og har felles interesser gjennom skulen. Ein kan argumentere for at dette gjer skulen til ein viktig faktor med tanke på tilflytting til eit lokalsamfunn..

På den andre sida kan ein argumentere for at det som betyr mest for tilflytting av barnefamilier til eit lokalsamfunn er kvaliteten på skulen. Ein liten skule er ikkje synonymt med lågare kvalitet, men kvaliteten er meir sårbar både for læring og for trivsel dersom ein skule blir for liten. Mange familiar vil derfor ikkje ynskje å flytte til eit lokalsamfunn med ein liten skule. Dei kan frykte at barna deira vil ha mindre sjanse for å finne vener og trivst, og dei kan frykte at barna deira ikkje vil oppleve nok faglege utfordringar når klasse miljøet er lite.

Ein liten skulen vil ofte vera prega av usikkerheit med tanke på vidare drift. Dette kan også påverke negativt, både for dei som går på skulen og for dei som ynskjer å flytte til området. Slik sett kan ei endeleg avgjer om nedlegging gje eit lokalsamfunn ro til å utvikle andre arenaer som vil vera attraktive for innbyggjarane og for dei som ynskjer å flytte dit.

Etterbruk av bygningar ved ei eventuell skulenedlegging

Brunkeberg oppvekstsenter avdeling skule

Brunkeberg oppvekstsenter (BOS) avdeling skule er frå tidleg 1960-talet og det var ein modernisering ikring år 2000. Arealet er på ca. 350 m² og bygget er i tre/mur. Det er stor trong for måling utvendig elles er bygget i ok stand.

Kartreferanse: <https://kommunekart.com/?urlid=76932ac3-34a5-40e9-925e-b6577d3fd570>

Eigedomforvalting BOS er i rådmannen sitt budsjett for 2020 sett av totalt kr. 509 350,- .

Hovudpostane er straum (kr. 153 000,-) og vedlikehald (kr. 110 000,-) samt avskrivning. Dette er felles for barnehage og skule. Ved å stenge skulen vil ein redusere straumutgiftene med ca. kr. 60 000,- årleg. Det vil alltid vera nødvendig med ettersyn og vedlikehald sjølv om skulen ikkje blir bruka men det vil vera ei innsparing på ca. kr. 50 000,- årleg, dersom bygget ikkje er i bruk.

Årlege utgifter BOS avdeling skule vil vera straum og ettersyn. Med eit varmebehov på ca. 30 w/m² vil det kostnaden vera ca. kr. 10 000 til straum og kr. 5 000, til ettersyn. Står bygget tomt over lengre tid vil vedlikehaldskostnadane auke framover.

Etterbruk

Tidlegare nedleggingar av skular viser at ein stor del av bygningane har blitt til grendehus der bygdelag har overtatt drifta. Eksempel på dette er Morgedal og Åsgrend. Det er òg eksempel på at skulebygg blir brukt til næringsaktivitet (Haukom atelier), bustad (Fjågesund og Moen) og fritidsbustad (Øvre Dalane).

BOS skulebygget er bygd som ein skule og har stor gymsal, skulekjøkken og store rom. Skulebygget ligg tett ved barnehagen og ein må gå gjennom leikearealet til barnehagen for å kome til inngangspartiet til skulen. Det vil truleg vera lite interesse for kjøp av bygningen til næringsføremål, bustad eller fritidsbustad pga. plassering og utforming. Bygdefolket brukar skulen som samlingsstad i dag til bl.a. 17. mai, 4H-aktivitetar og andre arrangement.

Det er stort press på barnehageplassane i Kviteseid og Brunkeberg og det er fleire frå Kviteseid sentrum som får plass i Brunkeberg på grunn av utfordringar med kapasitet ved Kviteseid barnehage. Det er kort veg mellom barnehagane og ved å ta i bruk skulebygget for å utvide barnehagekapasiteten vil ein kunne tilby barnehageplass til alle som ynskjer det.

Vurdering av barnets beste

Vurderinga som følgjer er frå eit «barnets beste» perspektiv jf. Barnekonvensjonen art. 3. Dette er eit krav i all statleg og kommunal sakshandsaming som omhandlar barn.

Barn er ulike og dei vil meine og ynskje ulikt om skulekvardagen sin. Frå eit offentleg perspektiv er det likevel slik at ein har plikt til å ta omsyn til ulike moment. Eit av desse momenta er barns si sårbarheit, også som ei kollektiv gruppe. Eit lite skulemiljø aukar barn si sårbarheit. Dette gjeld både med omsyn til opplæringa og det psykososiale miljøet. Alle barn har rett til liv og utvikling jf. Barnekonvensjonen. Sjølv om eit lite skulemiljø vil gå bra for dei fleste, skal vi ta omsyn til heile spekteret av barn.

På den andre sida vil ein kunne argumentere for at det er trygt for barn å høyre til i eit lite lokalmiljø, og at overgangen frå barnehage til skule vil vera ekstra trygg når barnehage og skule er tett knytt til kvarandre og avstanden er fysisk kort. Det er gode høve får å bli kjent og trygg på skulen før skulestart ved Brunkeberg oppvekstsenter.

Dagens skulestruktur fører til at barna må ha ein ekstra overgang frå 4. - 5. trinn, då alle elevar tek til på Kviteseid skule. Vi veit at overgangar er sårbare, og at overgangen frå småtrinnet til mellomtrinnet krev mykje av elevane fagleg. Då kan det vera ein ekstra risiko at barn i tillegg skal byte miljø, skule og klasse. Dette vil ein unngå dersom alle elevar i kommunen starta ved Kviteseid skule i 1. klasse.

Kvaliteten på opplæringstilbodet kan ha innverknad på barn si utvikling. Vi har god kvalitet ved skulane våre. Vi må likevel innsjå at rekruttering generelt er utfordrande. Særleg er det krevjande å rekruttere lærarar med kompetanse i begynneropplæringa, noko som er avgjerande og heilt naudsynt på 1.-4. trinn. Det er krevjande å skaffe kvalifiserte vikarar ved både kort- og langtidsfråver. Slik sett er både ein desentralisert struktur og små skular ein stor risiko.

Når er ein skule for liten til å oppretthaldast? Det er ikkje eit klart svar på dette spørsmålet. Skule er komplekst, og mange faktorar spelar inn. Landet vårt er mangfalding, og nokre stader krev naturen at små grendeskular eksisterer. Kviteseid kommune er i ein situasjon kor det er mogleg å velje. Barn har rett på at vi tek omsyn til risiko og sårbarheit i deira liv. Dei har rett på ein kvalitet i skuletilbodet som sikrar utvikling og dei har rett på eit trygt og godt skulemiljø.

Vekta opp mot økonomiske omsyn vil den beste løysinga vera å legge ned skulen ved Brunkeberg oppvekstsenter. Dette vil kunne gje økonomiske innsparingar som vil vera betre nytta til førebyggjande tiltak. Slik den økonomiske stoda i kommunen er nå, er det vanskeleg å koma bort frå reduksjon i lærarstillingar. Dette går utover moglegheita for førebygging og tidleg innsats. Dette rammar alle barn i kommunen som i ein kortare periode har behov for ekstra hjelp og støtte. Både forskning og erfaring viser at dette vil føre til m.a. auka behov for spesialundervisning, noko som er ein av dei store kostnadsdrivarane i skulebudsjettet.